OPENBARING 20
EEN SAMENVATTING VAN DE STRIJD TIJDENS DE NIEUWTESTAMENTISCHE PERIODE
vanaf de eerste komst van Christus tot zijn wederkomst

Inhoud

A. Openbaring 20:1-3. Satan is gebonden op de aarde gedurende duizend jaar....2
1. Een engel....2
2. De afgrond....3
3. De binding van Satan....4
B. Openbaring 20:4-6. Gelovigen regeren in de hemel gedurende duizend jaar....6
(1) De tronen (20:4)....8
(2) De zielen (20:4)....8
(3) De woorden 'zij leefden' (20:4-5) in andere Bijbelgedeelten....9
(4) Degenen die deelnemen aan de regering (20:4,6)....12
(5) De periode van duizend jaar (20:4-6)....14
(7) De eerste opstanding en de tweede dood (20:5-6)....15
(8) Priesters van God en van Christus (20:6)....16
C. Openbaring 20:7-10. De loslating van de satan en de laatste oorlog....16
(1) De grote verdrukking....16
(2) De loslating van de satan....17
(3) De laatste oorlog....18
D. Openbaring 20:9. De wederkomst van Christus....20
E. Openbaring 20:11-15. De opstanding, de laatste oordeelsdag en de vernieuwing....21
(1) De grote witte troon....21
(2) De transformatie in de schepping....22
(3) Het laatste oordeel....23
(4) De opstanding....25

Openbaring 20 beschrijft de hele kerkgeschiedenis in de nieuwtestamentische periode vanaf de eerste komst tot de wederkomst van Christus.

In hoofdstuk 20 ziet Johannes hoe een engel de draak bindt voor een symbolische 1000 jaar, opdat hij de heidenvolken niet langer zou kunnen misleiden en weghouden van het horen van het evangelie op de aarde. Ook ziet hij tronen in de hemel waarvandaan de zielen van gestorven gelovigen gedurende deze zelfde periode samen met Christus als koningen regeren. Daarna wordt de satan voor een korte tijd losgelaten en in de laatste oorlog verslagen. Bij de wederkomst van Christus vindt de opstanding uit de doden plaats, het laatste oordeel en de vernieuwing van de schepping.

A. Openbaring 20:1-3. Satan is gebonden op de aarde gedurende duizend jaar.

De binding van de satan op de aarde wordt hier symbolisch verbeeld. Een machtige engel grijpt de draak, bindt hem met een grote ketting, gooit hem in de afgrond en sluit en verzegelt die afgrond zodat de draak gedurende 'duizend jaar' de volken niet langer kan misleiden. Dit is het begin van de lange nieuwtestamentische periode, het messiaanse tijdperk. Pas na de voltooiing van deze duizend jaar zal de draak voor een korte periode losgelaten worden.

20:1 En ik zag een engel neerdalen uit de hemel met de sleutel van de afgrond en een grote ketting in zijn hand.[1]

De uitdrukking 'en ik zag' komt zevenmaal voor: driemaal in het 6de onderdeel (19:11,17,19) en viermaal in het 7de onderdeel (20:1,4,11; 21:1) van het boek Openbaring. Elke keer weer introduceert deze uitdrukking een specifiek visioen met betrekking tot het einde van de eeuwen. *'Het einde van de eeuwen' is de laatste periode in de wereldgeschiedenis die zich uitstrekt vanaf de eerste komst van Christus tot zijn wederkomst.[2] De gebeurtenissen worden niet in een chronologische volgorde aangegeven!*

1. Een engel.

Hoewel Christus zich gedurende de oudtestamentische periode als 'de Engel van de HEERE' openbaarde[3], wordt Hij nooit 'een engel' genoemd. God beveelt engelen om Christus te aanbidden[4]. Terwijl God engelen 'dienaren' noemt, noemt Hij Christus 'God' en zegt dat zijn Koninkrijk tot in eeuwigheid duurt[5]. Christus heeft de satan gedurende zijn eerste komst gebonden[6].

Christus heeft de sleutel, dat wil zeggen het gezag om gebeurtenissen in de geschiedenis te openen (aan de gang te zetten) of te sluiten (te stoppen) (1:18; 3:7-8). In hoofdstuk 9 geeft Christus aan de gevallen engel (de ster, de satan) gezag om de afgrond te openen, zodat de demonen de ongelovigen op de aarde kunnen martelen (9:1-2; zie 11:7). Zo geeft Christus ook in hoofdstuk 20 aan een gewone engel het gezag om de afgrond te sluiten om de invloed van Satan aan banden te leggen (20:1-3).

2. De afgrond.

De afgrond wordt in de Bijbel over het algemeen van de hemel (lucht) en de aarde onderscheiden en verwijst naar de diepte van de zee[7] of wordt symbolisch voorgesteld als een plaats diep onder de aarde, verbonden met de oppervlakte van de aarde door een

[1] Και ειδον αγγελον καταβαινοντα εκ του ουρανου, εχοντα την κλειν (η κλεις)(sleutel) της αβυσσου (η αβυσσος)(afgrond) και αλυσιν (η αλυσις)(ketting) μεγαλην επι την χειρα (η χειρ)(hand) αυτου

[2] Het einde/de voltooiing van de eeuwen (Grieks: epi sunteleia ton aionon) strekt vanaf het einde van de oudtestamentische periode bij de eerste komst van Christus (Hebreeën 1:2; 9:26) tot het einde van de nieuwtestamentische periode bij de wederkomst van Christus (Mattheüs 13:39; 24:3; Efeze 1:10; 1 Korinthe 10:11).

[3] Zacharia 1:8-13; 3:1-7; Maleachi 3:1-5

[4] Hebreeën 1:6

[5] Hebreeën 1:7-8

[6] Mattheüs 12:29; Johannes 12:31-32

schacht. Het is de verblijfplaats van de doden[8]; van de demonen (9:1-12)[9]; de koning van de demonen (9:11); de gebonden satan (20:3) en de laatste antichrist (11:7; 17:8). De afgrond kan gesloten worden met een luik dat verzegeld wordt (20:1,3) en hij kan geopend worden met een sleutel die God geeft. Het openen en het verzegelen van de afgrond is omdat God dat wil (Het gezag wordt door God gegeven, 9:1). 'Een sleutel' is een symbool voor gezag en macht om beslissingen te maken en te heersen (zie 1:18; 3:7-8). Alleen door het wilsbesluit van Christus wordt de satan toegestaan om zijn kwaadaardige plannen met ongelovigen uit te voeren (zie 9:4)[10]. Waarom dat zo is, weten wij niet.

Terwijl in Openbaring 20:3 de satan voorgesteld wordt als opgesloten in de afgrond, zodat hij de volken niet kan misleiden, wordt hij in hoofdstuk 9:1 voorgesteld als bekleed met gezag en macht over allen in de afgrond. Hij kan de demonen naar buiten laten, om aan die mensen schade toe te brengen die het zegel van God niet op hun voorhoofd hebben (9:4). *Dus wat betreft mensen die wel verzegeld zijn en wat betreft de verkondiging van het evangelie aan alle volken is de satan gebonden! Dat is een grote bemoediging voor christenen!*

De satan brengt echter grote schade toe aan de mensen die niet verzegeld zijn[11]. Dat is een aansporing voor christenen om het evangelie te verkondigen en uit te leven, opdat meer mensen vrijkomen van de heerschappij van de satan[12]!

Absoluut gezag en macht in de hemel en op de aarde behoren alleen toe aan God in Christus[13]! Het gezag en de macht die aan Satan toegekend worden, blijven ondergeschikt aan het absolute gezag van God!

De afgrond moet onderscheiden worden van Sheol (Hebreeuws) of Hades (Grieks). Sheol/Hades heeft ook de betekenis van 'de toestand van de dood'[14] of 'het graf' (de plaats voor de lichamen van gestorvenen)[15]. Toch is de afgrond identiek met Sheol of Hades als 'de plaats van vernietiging' (Abaddon)[16] of 'de hel' (de plaats voor de geesten van gestorven ongelovigen[17]. Ook moet het woord 'de afgrond' onderscheiden worden van 'Tartarus'[18], dat de Grieken beschouwden als een onderaardse plaats die nog lager ligt dan Hades (de verblijfplaats van de doden) en waar mensen met de straf van de goden gepijnigd worden. Een soort martelkelder. Ook de Joodse apocalyptische literatuur beschouwde Tartarus in deze zin[19].

---

[7] Psalm 33:7; 107:26. Walter Bauer, William Arndt, Wilbur Gingrich, A Greek-English Lexicon of the New Testament, 1952, p.2
[8] Romeinen 10:7
[9] Lukas 8:31
[10] Job 1:6-12; Job 2:1-6
[11] 1 Johannes 5:18-19
[12] Kolossenzen 1:13
[13] Psalm 146:10; Mattheüs 28:18
[14] Mattheüs 16:18; Openbaring 1:18
[15] Handelingen 2:27,31
[16] Job 26:6
[17] Mattheüs 11:23; Lukas 16:23-24
[18] 2 Petrus 2:4
[19] zie Job 41:24 in de Griekse vertaling van het Oude Testament

Vóór de laatste oordeelsdag wordt de hel ‘de afgrond’ genoemd (9:2; 11:7; 17:8; 20:1-3,7)[20]. Maar ná deze dag wordt de hel ‘de poel van vuur en zwavel’ genoemd (19:20; 20:14,15; 21:8). Uit de afgrond kunnen bewoners nog vrijgelaten worden, maar niet uit de poel van brandende zwavel. Die plaats kan niemand meer verlaten. Brandende zwavel is een symbool voor duisternis en benauwdheid (zie 9:17-18; 14:10-11). De poel van vuur en zwavel is de plaats van eeuwigdurende straf voor allen die verloren gaan.

3. De binding van Satan.

20:2 En hij greep *voor eens en voor altijd* de draak, de oude slang, dat is de duivel en de satan, en bond hem *voor* duizend jaar [21]

20:3 en wierp hem in de afgrond, en sloot hem daarin op en verzegelde *die* boven hem opdat hij de volken niet meer zou misleiden totdat de duizend jaar tot een einde gekomen zouden zijn. En daarna moet hij een korte tijd worden losgelaten.[22]

In het begin van de Bijbel was de satan symbolisch ‘een ster’, een engel, die ergens tussen de voltooiing van de schepping van de aarde[23] en de zondeval van de mens[24], tegen God rebelleerde[25]. Bij die gebeurtenis sleepte de satan een derde van de sterren, andere engelen, mee in zijn val (12:4).

Bij de eerste komst van Christus werd de satan gebonden. Het woord ‘binden’[26] in Openbaring wordt ook gebruikt in Mattheüs 12:29. Het bewijst *dat Christus de satan tijdens zijn eerste komst gebonden heeft. Met de eerste komst van Christus is ook het Koninkrijk*[27] *van God begonnen*[28].

Jezus Christus bond de satan en “verbrak zijn werken”[29] door zijn leven en zijn bediening. Zo kwam het dat Hij de satan voor eens en voor altijd als een bliksem uit de hemel zag vallen[30]. Dus ligt de satan symbolisch op de aarde als iemand die vanuit de hemel met walging en met geweld is neergesmeten (9:1). Dat beschrijft zijn tegenwoordige toestand!

Christus heeft vooral de satan gebonden door zijn dood en opstanding (zie 12:5)[31]. Openbaring 12:8-9 beschrijft hoe de satan voor eens en voor altijd bij de eerste komst van Christus uit de hemel op de aarde neergesmeten werd.

---

[20] Lukas 8:31

[21] και εκρατησεν (>κρατεω) τον δρακοντα, ο οφις αρχαιος, ος εστιν Διαβολος και ο Ζατανας. και εδησεν (>δεω)(aoristus actief) αυτον χιλια ετη (το ετος).

[22] και εβαλεν αυτον εις την αβυσσον και εκλεισεν (>κλειω)(aoristus actief) και εσφαγισεν (>σφαγιζω)(aoristus actief) επανω αυτου ινα μη πλανηση (>πλανεω) (aanvoegende wijs, aoristus actief) ετι τα εθνη αχρι τελεσθη (>τελεω) (aanvoegende wijs aoristus passief) τα χιλια ετη. μετα ταυτα δει (onvoltooid tegenwoordige tijd, actief) λυθηναι (>λυω)(aoristus infinitief) αυτον μικον χρονον.

[23] Genesis 1:31, toen alles nog “zeer goed” was.

[24] Genesis 3:1, toen “de slang” zijn verschijning maakte.

[25] zie Jesaja 14:12

[26] Grieks: deó

[27] zijn soevereine heerschappij in de harten en levens van christenen op de tegenwoordige aarde

[28] Mattheüs 12:28

[29] 1 Johannes 3:8

[30] Lukas 10:18

[31] Kolossenzen 2:15

Het feit dat de satan gebonden is betekent dat hij niet kan doen wat hij zou willen. *Zijn gezag en macht zijn aan banden gelegd, beknot, gesnoeid, ingeperkt.*

De afgrond is gesloten en verzegeld zodat de satan niet langer (als in de oudtestamentische periode) de volken kan misleiden[32]. In het boek Openbaring is het de bedoeling om de binding van de satan met een grote ketting en het sluiten en verzegelen van de afgrond boven hem *niet letterlijk* uit te leggen. *De beschrijving van de handeling is symbolisch*, maar het resultaat is wel waar: de satan wordt verhinderd om bepaalde handelingen te verrichten! Zijn gezag en macht zijn aan banden gelegd. De binding (20:2)[33], de val (9:1)[34] of de uitwerping van de satan naar buiten[35] tijdens de eerste komst van Christus heeft de satan nog niet van de aarde verwijderd. Bij de eerste komst van Christus werd de satan voor een symbolische periode van duizend jaar gebonden, dat wil zeggen, bijna de hele nieuwtestamentische periode totdat Christus Gods plan voor de verlossing van zijn mensen volkomen heeft uitgevoerd.

Er wordt niet gezegd dat de satan geen kwaad meer op de aarde kan doen! Gedurende de hele nieuwtestamentische periode vanaf de eerste komst van Christus tot bijna bij zijn wederkomst wordt de satan verhinderd om *de Kerk als een instituut*[36] *voor de verkondiging van het evangelie* te vernietigen (12:13-16). Hij wordt echter niet verhinderd om christenen aan te vallen (12:17)[37]. De satan kan niet voorkomen dat christenen het evangelie aan alle volken verkondigen[38], maar hij bemoeilijkt wel de voortgang van de evangelieverkondiging[39].

B. Openbaring 20:4-6. Gelovigen regeren in de hemel gedurende duizend jaar.

Tijdens de lange nieuwtestamentische periode verkondigen christenen het evangelie op de aarde en regeren overleden gelovigen met Christus in de hemel. Hier worden tronen getoond waarop *de geesten* van mensen zitten die gezag gekregen hebben om te regeren.

20:4 En ik zag tronen, en zij gingen daarop zitten, en het oordeel werd hun gegeven. En ik zag de zielen van hen die (*met een bijl)* **onthoofd waren om het getuigenis van Jezus en om het Woord van God, die het beest en zijn beeld niet hadden aanbeden, die het merkteken niet ontvangen hadden op hun voorhoofd en**

[32] Daniël 10:13,20
[33] Mattheüs 12:29
[34] Lukas 10:18
[35] Johannes 12:31
[36] Openbaring 11:3-6
[37] Romeinen 16:20; Efeze 6:10-18
[38] Mattheüs 24:14
[39] Een christen moet kunnen onderscheiden tussen: “verhinderd worden door de satan” (1 Thessalonicenzen 2:17-18) en “verhinderd worden door de Heilige Geest” (Handelingen 16:6-7).

op hun hand. En zij leefden[40] *(SV beter dan de HSV: zij werden weer levend*[41]*)* **en gingen als koningen regeren met Christus, duizend jaar *lang*.**[42]

20:5 Maar de overigen van de doden leefden niet *(SV beter dan de HSV: zij werden niet weer levend)*, **totdat de duizend jaar tot een einde gekomen waren. Dit is de eerste opstanding.**[43]

20:6 Zalig en heilig is hij die deel heeft aan de eerste opstanding. Over hen heeft de tweede dood geen macht, maar zij zullen priesters van God en van Christus zijn, en zij zullen met Hem als koningen regeren, duizend jaar *lang*.[44]

Johannes zag *de zielen* van gelovigen die tijdens de vervolgingen vanwege het getuigenis van Christus en het woord van God onthoofd zijn. En hij zag de *zielen* van mensen die het beest niet hebben aanbeden, noch zijn merkteken op hun voorhoofd of handen hebben ontvangen. Deze zielen "leefden en regeerden als koningen samen met Christus duizend jaar lang". De HSV en de meeste Bijbelvertalingen schrijven hier "zij werden weer levend" en suggereren *een lichamelijke opstanding, wat niet de bedoeling is. De vertaling "zij leefden" is de beste vertaling en zegt dat deze zielen van de aarde overgeplaatst of overgebracht werden naar de hemel*.

Openbaring 20:4-5 spreekt over gelovigen die *lichamelijk sterven*. Wij mogen dit '*de eerste dood*' noemen. Zij sterven door gewelddadige vervolging of als getrouwe en volhardende volgelingen van Christus en zijn Woord. De zielen van deze christenen worden in geestelijke zin 'overgeplaatst' van de aarde naar de hemel (6:9)[45]. Dit wordt in Openbaring 20:5 '*de eerste opstanding*' genoemd. Zij 'leven' dan in hemelse heerlijkheid en regeren samen met Christus[46] in de hemel totdat zij samen met Christus terug zullen

---

[40] De Statenvertaling vertaalt "zij leefden" helemaal correct, maar alleen in vers 4 en helaas niet in vers 5.

[41] SV in vers 5, NBG, HSV, NBV, KBS, New International Version. De vertaling: "Zij werden weer levend" kan een lichamelijke opstanding
impliceren en dat is niet de bedoeling.

[42] Και ειδον θρονους, και εκαθισαν (>καθιζω)(aoristus
actief) επ αυτους, και κριμα εδοθη (>διδωμι) (aoristus passief, 3de enkelvoud)
αυτοις, και τας ψυχας των πεπελεκισμενων (>πελεκιζω)(deelwoord, voltooid tegenwoordige tijd, passief, genitief, mannelijk, meervoud)
(onthoofden met een
bijl) δια την μαρτυριαν Ιησου και δια τον λογον του θεου, και οιτινες ου προσεκυνησαν (>προσκυνεω)(aoristus
actief) το θηριον ουδε την εικονα αυτου και ουκ ελαβον (>λαμβανω)(aoristus
actief) το χαραγμα επι το μετωπον και επι την χειρα
αυτων. και εζησαν (>ζαω)(aoristus actief, 3de meervoud) και εβασιλευσαν (aoristus actief, 3de meervoud) μετα του Χριστου χιλια ετη.

[43] οι λοιποι των νεκρων ουκ εζησαν (>ζαω)(aoristus actief, 3de
meervoud) αχρι τελεσθη (>τελεω)(aanvoegende wijs, aoristus passief 3de
enkelvoud τα χιλια ετη. αυτη η αναστασις η πρωτη,

[44] μακαριος και αγιος ο εχων (onvoltooid tegenwoordige tijd, actief, nominatief, mannelijk
enkelvoud) μερος εν τη ανναστασει τη πρωτη.
επι τουτων ο δευτερος θανατος ουκ εχει (onvoltooid tegenwoordige tijd, actief 3de
enkelvoud) εξουσιαν, αλλ εσονται (toekomstige tijd,
dep. 3de meervoud) ιερεις του θεου και του Χριστου, και βασιλευσουσιν μετ αυτου (τα) χιλια ετη.

[45] Prediker 12:7; Lukas 8:55; Lukas 16:22

[46] Dit visioen suggereert NIET dat hun *lichamen* uit de dood opgewekt worden en dat zij dan met hun opgewekte lichamen met Christus heersen over
het zogenaamde duizendjarige vrederijk *op de aarde*. Dit visioen spreekt WEL over hun *zielen (geesten)* die leven en heersen met Christus
gedurende de nieuwtestamentische periode *in de hemel*.

komen bij zijn wederkomst[47]. Bij de wederkomst zullen ook hun lichamen uit de dood worden opgewekt[48]. Dat mogen wij '*de tweede opstanding*' noemen. De overige doden (de ongelovigen) zullen na het laatste oordeel met ziel en lichaam in de poel van vuur geworpen worden. Dit wordt in Openbaring 20:6 '*de tweede dood*' genoemd.

Terwijl alle mensen bij hun sterven deel krijgen aan *de eerste dood* (de lichamelijke dood) en bij de wederkomst van Christus deel krijgen aan *de tweede opstanding* (de lichamelijke opstanding), zullen alleen gelovigen bij hun sterven deel krijgen aan *de eerste opstanding* (de overplaatsing van hun geest naar de hemel) en alleen ongelovigen deel krijgen aan *de tweede dood* (de overplaatsing van hun geest en lichaam naar de hel). Deze woordspeling wordt een 'chiasme'[49] genoemd.

(1) De tronen (20:4).

Openbaring 20 zegt niet waar deze tronen staan. Daarom stellen wij dit uit de context vast. Het woord 'troon/tronen' komt 47 keer voor in het boek Openbaring en behalve 'de troon van Satan' (2:13) en 'de troon van het beest' (13:2) die beiden op de aarde staan, verwijzen de andere 45 keer naar *de troon van God/Christus, die altijd in de hemel staat*[50]. *Daarom nemen we aan dat Johannes deze tronen in de hemel en niet op de aarde ziet staan!* De hemel is de plaats waar God/Christus verblijft, regeert en oordeelt! En degenen die gezag krijgen om samen met Christus te regeren, zitten dus ook op tronen in de hemel. 'De hemel' is niet een geografische plaats, maar een geestelijke werkelijkheid waar God/Christus is; een plaats die de driedimensionale materiële werkelijkheid van de schepping en de tijd verre te boven gaat.

In het hele boek Openbaring regeert Christus vanaf Gods troon in de hemel over het universum. De troon van Christus wordt in de Bijbel op verschillende plaatsen op verschillende manieren beschreven: het is 'de troon van heerlijkheid'[51], 'de rechterstoel'[52] of 'de grote witte troon' (20:11). Na hun lichamelijke dood leven en regeren christenen met Christus in de hemel.

(2) De zielen (20:4).

Johannes *zag zielen en niet lichamen*. Deze zielen zijn nu *in de hemel* (6:9-11). Deze gelovigen werden op de aarde onthoofd met een dubbelzijdig zwaard volgens het gebruik van de Romeinen[53]. Of zij zijn aan het eind van hun leven op een natuurlijke wijze gestorven.

---

[47] 1 Thessalonicenzen 4:13-14
[48] 1 Tessalonicenzen 4:15-17
[49] Chiasme is een stijlfiguur waarin woordparen in kruisstelling voorkomen:
1ste dood (fysiek, allen) - 1ste opstanding (geestelijk naar hemel, alleen gelovigen),
X
2de opstanding (fysiek, allen) - 2de dood (geestelijk en fysiek naar hel, alleen ongelovigen)
[50] Openbaring 1:4-5; 3:21; 4:2,4; 5:6,7,13; 7:9,10,11,15; 12:5; 15:5 en 16:17; 20:4,11. Zie ook Markus 16:19; Efeziërs 1:3,20-23; Filippenzen 2:9-11; 1 Petrus 3:22)
[51] Mattheüs 25:31
[52] 2 Korinthe 5:10
[53] zie Romeinen 13:4

Zij hebben tijdens hun leven vastgehouden aan het getuigenis van Jezus Christus, aan het Woord van God en hebben geweigerd de naam en het merkteken van de antichrist te ontvangen[54]. Het sterven van hun lichamen kunnen wij dan *'de eerste dood'* noemen. In Openbaring 6:10-11 suggereren de witte kleren en de rust van de zielen een voorlopige rust in de hemel[55]. Zij zien sterk uit naar de opstanding van hun lichamen en het laatste oordeel. Ook in Openbaring 20 wachten de zielen daarop. In het boek van Openbaring wordt *de overplaatsing van hun zielen* vanaf de plaats waar zij op de aarde sterven naar de hemel waar zij samen met Christus regeren, *'de eerste opstanding'* genoemd. De toekomstige opstanding van hun lichamen kunnen wij dan *'de tweede opstanding'* noemen (20:5; zie 20:12a,13a).

(3) De woorden 'zij leefden' (20:4-5) in andere Bijbelgedeelten.

Het Griekse werkwoord 'leven'[56] heeft verschillende betekenissen in het Nieuwe Testament.

- In Johannes 5:24-25 staat geschreven, "Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: wie mijn woord hoort en Hem gelooft die Mij gezonden heeft, die *heeft eeuwig leven*[57] en komt niet in de verdoemenis, maar is uit de (geestelijke) dood *overgegaan in het leven*[58]. Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: De tijd komt en is nú dat de (geestelijke) doden de stem van de Zoon van God (in de verkondiging van het evangelie) zullen horen, en dat wie hem horen, *zullen leven*[59]." Wanneer een mens in Jezus Christus gaat geloven, wordt zijn dode geest levend (dat wil zeggen hij wordt wedergeboren). Dat kan genoemd worden: *de beginfase van 'de eerste opstanding' van de geest van de gelovige nog vóór de dood van zijn lichaam*.

Andere Bijbelgedeelten leren *dat de zielen (geesten) van gestorven christenen doorgaan geestelijk te leven in de hemel*.

- In Openbaring 20:5-6 staat geschreven: "De zielen … *leefden*[60] en gingen als koningen regeren met Christus, duizend jaar lang. Maar de overigen van de doden *leefden niet*[61] totdat de duizend jaar tot een einde gekomen waren." Het betekent: *De zielen (geesten) van gestorven christenen worden geestelijk opgewekt in de zin dat zij geestelijk*

---

[54] zie Johannes 8:31-32

[55] zie 2 Korinthe 5:1,8; Filippenzen 1:23

[56] Grieks: zaó

[57] εχει (>εχω)(indicatief, onvoltooid tegenwoordige tijd, actief) ζωην αιωνιον

[58] αλλα μεταβεβηκεν (>μεταβαινω)(indicatief, voltooid tegenwoordige tijd, actief) εκ του θανατου εις την ζωην

[59] οι ακουσαντες ζησουσιν (>ζαω)(indicatief, toekomende tijd drukt zekerheid uit)

[60] εζησαν (indicatief, aoristus, actief). "zij leefden" beter dan HSV "zij werden weer levend". Hun geesten (zielen) werden vanuit hun gestorven
lichamen overgebracht naar de hemel. Zie Lukas 16:22. De bedelaar stierf en (zijn geest) werd door de engelen in de schoot van Abraham
gedragen. Het is verreweg het beste om heen te gaan en bij Christus te zijn (Filippenzen 1:23). Na de opstanding uit de doden verwelkomen zij
Christus bij zijn wederkomst met hun geest en opstandingslichamen (Kolossenzen 3:4; 1 Thessalonicenzen 4:14,17).

[61] ουκ εζησαν. "zij leefden niet" beter dan HSV "zij werden niet weer levend." Hun geesten (zielen) werden niet overgebracht vanuit hun gestorven
lichamen naar de hemel." Zie Lukas 16:23. De rijke man stierf en sloeg zijn ogen op in de hel waar hij in pijn verkeerde. Na de opstanding van de
doden en het laatste oordeel worden zij met hun geest en lichaam in de hel geworpen (Mattheüs 10:28).

overgeplaatst/overgebracht worden van het dode lichaam op de aarde naar de tegenwoordigheid van God in de hemel. Daar leeft hun wedergeboren geest (ziel) verder. Dit wordt 'de eerste opstanding' genoemd. Dat kan ook genoemd worden: *de eindfase van 'de eerste opstanding' van de geest van de gelovige ná de dood van zijn lichaam*.

- In Johannes 5:28-29 staat geschreven: "De tijd komt waarin allen die in de graven zijn, zijn stem zullen horen, en zij zullen eruit gaan: zij die het goede gedaan hebben, *tot de opstanding ten leven*[62]." Dit verwijst naar *'de tweede opstanding', een opstanding van het lichaam*. Jezus Christus zal het vernederde (sterfelijke) lichaam van gelovigen veranderen zodat het gelijkvormig wordt aan zijn verheerlijkt lichaam[63]. Met de stem van Christus wordt hun levende geest met hun opstandingslichaam verenigd.
- Johannes 3:18,36 verkondigt dat een mens die *geestelijk dood is, verloren is*. Openbaring 20:6 en Openbaring 21:8 zeggen dat als ongelovigen sterven zij deel krijgen aan *de tweede dood, dat wil zeggen, in de poel die van vuur en zwavel brandt terechtkomen*. De finale bestemming van de ongelovige is dat zijn geest (ziel) en lichaam in de hel geworpen wordt (20:14; 21:8)[64]. *De tweede dood heeft echter geen macht over degenen die deel hebben aan de eerste opstanding*. Gelovigen in de Heere Jezus Christus zullen geen schade toegebracht worden door de tweede dood (2:11)! Zij zullen nooit verloren gaan[65]! Dit is een grote bemoediging voor christenen!
- In Johannes 11:25-26 zegt Jezus bij de graftombe van Lazarus, "Ik ben de Opstanding en het Leven; wie in Mij gelooft, zal *(geestelijk voor eeuwig in de hemel)* leven ook al was hij *(lichamelijk op de aarde)* gestorven[66]. En ieder die *(op de aarde)* leeft en in Mij gelooft, zal niet *(de tweede dood)* sterven in eeuwigheid" [67]. Na de opstanding van het lichaam krijgt ook zijn opstandingslichaam deel aan het eeuwige leven.
- In Romeinen 8:13 zegt Paulus, "Want als u naar het vlees leeft, zult u sterven." Dat wil zeggen als je in de zonde blijft leven, *krijg je deel aan de tweede dood*. "Als u echter door de Geest de daden van het lichaam *blijft* doden, zult u leven." Dat wil zeggen *krijg je deel aan de eerste opstanding*[68].
- In 1 Thessalonicenzen 5:10 zegt Paulus, "Onze Heere Jezus Christus die *eens en voor altijd* voor ons gestorven is, opdat wij, hetzij wij waken (dat wil zeggen *nog deel hebben aan dit tegenwoordige aardse leven*), hetzij wij slapen (dat wil zeggen *deel krijgen aan de eerste of lichamelijke dood*), *voor eens en voor altijd* samen met de Heere zouden leven[69]

---

[62] εις αναστασιν ζωης

[63] Filippenzen 3:21 1 Korinthe 15:42-44

[64] zie Mattheüs 10:28; Markus 9:43-48

[65] Johannes 3:16-18,36; 5:24; 10:28

[66] εγω ειμι (onvoltooid tegenwoordige tijd) η αναστασις και η ζωη. ο πιστευων (onvoltooid tegenwoordige tijd) εις εμε καν αποθανη
(aanvoegende wijs, aoristus, actief) ζησεται (indicatief, toekomende tijd, medium) drukt zekerheid uit.

[67] και πας ο ζων (onvoltooid tegenwoordige tijd) και πιστευων (onvoltooid tegenwoordige tijd) (onvoltooid tegenwoordige tijd)(onvoltooid
tegenwoordige tijd) εις εμε ου μη αποθανη (aanvoegende wijs aoristus actief) εις τον αιωνα.

[68]
ει γαρ κατα σαρκα ζητε (indicatief, onvoltooid tegenwoordige tijd, actief) μελλετε αποθνησκειν, ει δε πνευματι τας πραξεις
του σωματος θανατουτε (indicatief, onvoltooid tegenwoordige tijd, actief) ζησεσθε (indicatief, toekomende tijd *dat zekerheid uitdrukt*).

[69] του αποθανοντος (deelwoord, aoristus, actief) υπερ ημων ινα ειτε γρηγορωμεν (aanvoegende wijs, onvoltooid tegenwoordige tijd, actief)

(dat wil zeggen *deel zouden krijgen aan de eerste opstanding, de overplaatsing van de menselijke geest naar de hemel*).

- In Openbaring 20:4-5 zegt Johannes dat hij zag dat de zielen van de volgende mensen *leefden* en regeerden als koningen met Christus in de hemel een duizend jaar lang[70]: zij die onthoofd waren, zij die het getuigenis van Jezus en het Woord van God bewaard hebben en zij die het merkteken van het beest niet op hun voorhoofd ontvangen hebben. Bij hun lichamelijke dood wordt hun geest overgebracht naar de hemel waar zij gedurende de hele nieuwtestamentische periode (symbolisch 1000 jaar) met Christus zullen regeren. Hun menselijke geest kan nooit meer van Christus gescheiden worden, maar wordt met heerlijkheid bekleed (6:11). Wanneer gelovigen lichamelijk sterven, zijn zij echt gezegend. "Zalig zijn de doden die in de Heere sterven, van nu aan. Ja, zegt de Geest, opdat zij rusten van hun inspanningen en hun werken volgen met hen" (14:13)!

Conclusie. Jezus spreekt op drie manieren over de opstanding:

- *De geestelijke opstanding van de menselijke geest (ziel) op aarde*. De gelovige wordt uit de geestelijke dood opgewekt (wedergeboren) vóór zijn lichamelijke dood. Van dan af leeft hij een nieuw leven op deze oude aarde[71].
- *De geestelijke opstanding van de menselijke geest in de zin van dat de geest van de gelovige bij zijn sterven overgebracht wordt naar de tegenwoordigheid van Christus in de hemel*[72]. Hij wordt bij zijn lichamelijke dood overgeplaatst van het leven op aarde naar het geestelijke leven in de hemel (20:4-6).[73]
- *De opstanding van het menselijke lichaam tot een onsterfelijk lichamelijk en geestelijk leven op de nieuwe aarde*. Het lichaam van een christen wordt bij de wederkomst van Christus uit de dood opgewekt. Dan leeft hij in zijn geheel (ziel en lichaam) een volmaakt leven, zoals dat van Jezus Christus, op de nieuwe aarde.

(4) Degenen die deelnemen aan de regering (20:4,6).

Drie groepen mensen worden in de Bijbel genoemd die deelnemen aan de regering van Christus: de twaalf apostelen, de martelaren en de gewone gelovigen. Het woord 'regeren' (koning zijn)[74] kan ook verwijzen naar hun uitmuntende positie boven anderen. Het

---

ειτε καθευωμεν (aanvoegende wijs, onvoltooid tegenwoordige tijd, actief) αμα συν αυτω ζησωμεν (aanvoegende wijs, aoristus, actief)

[70] τας ψυχας των πεπελεκισμενων (>πελεκιζω)(deelwoord, voltooid tegenwoordige tijd, passief)(*zij hadden deel gekregen aan de eerste dood, de lichamelijke dood*) δια την μαρτυριαν Ιησου και δια τον λογον του θεου, και οιτινες ου προσεκυνησαν το θηριον ουδε την εικονα αυτου και ουκ ελαβον το χαραγμα επι το μετωπον και επι την χειρα αυτων. και εζησαν (indicatief, aoristus, actief)("zij leefden", dat wil zeggen: *gingen het echte leven binnen, werden overgeplaatst/overgebracht naar de hemel. Zij kregen deel aan de eerste opstanding*) και εβασιλευσαν μετα του χηριστου χιλια ετη.

[71] Johannes 5:25. De geestelijke doden zullen de stem van Jezus horen en geestelijk leven.

[72] Zie Lukas 16:22. De geest van de bedelaar werd door engelen in de schoot van Abraham gedragen.

[73] Lukas 20:37-38. God is niet de God van doden, maar van levenden.

[74] βασιλευω

woord ‘oordelen’[75] heeft in de Bijbel de bredere betekenis van onderscheiden, voorkeur geven aan wat juist is, oordelen tussen recht en verkeerd, recht spreken en onderwijzen[76].

- *De twaalf apostelen zullen ‘de twaalf stammen van Israël’ oordelen (Mattheüs 19:28). Deze stammen staan symbool voor alle oudtestamentische en nieuwtestamentische gelovigen[77]*. De apostelen hebben velen aan Christus verbonden en *zullen als sterren in de hemel schitteren in een uitmuntende positie boven alle andere gelovigen*. Zij mogen als ’t ware in heerlijkheid op twaalf tronen zitten rondom Jezus Christus in de hemel. Zij zijn immers de twaalf fundamenten van de Gemeente van God (21:14).
- De zielen van de martelaren zullen als ’t ware op tronen in de hemel zitten (20:4a). Tronen symboliseren ereplaatsen.
- De zielen van de gewone gelovigen die het beest en zijn beeld niet hebben aanbeden en zijn merkteken niet op hun voorhoofd hebben ontvangen zullen met Christus de ongelovige wereld en zelfs engelen oordelen (2:26-27; 3:21; 20:4b en 1 Korinthe 5:12 tot 6:3).

Er is hier geen sprake van een aards vrederijk. De aard van hun heerschappij wordt niet genoemd en dus moet dat uit de context van het boek Openbaring en van de rest van de Bijbel afgeleid worden.

Volgens het boek Openbaring zijn de activiteiten van de gestorven christenen in de hemel:

- Zij *zitten* met Christus op zijn troon, dat wil zeggen zij hebben deel aan zijn heerlijkheid op de troon (3:21).
- Zij *bidden* dat God zijn rechtvaardige oordeel over de goddeloze mensen zal uitvoeren (6:9-11; vergelijk 8:3-5).
- Zij *dienen* Hem dag en nacht (7:15).
- Zij *staan* met Christus op de berg Sion (14:1).
- Zij *zingen* een nieuw lied voor zijn troon in de hemel (14:3; 15:3).
- Zij *prijzen* Christus voor zijn rechtvaardige en ware oordelen (15:2-3).
- Zij *ontvangen gezag om te oordelen*: om deel te hebben aan het laatste oordeel van de wereld, van de niet-christelijke volken inclusief Israël (2:26-27) en van (gevallen) engelen[78].
- Op deze wijze nemen christenen in nauwe omgang met Christus in de hemel deel aan de ‘regering’ van Christus. Hun regeren met Christus heeft een gewisse uitwerking op de aarde! Wat, hoe en wanneer precies, wordt niet verder in de Bijbel gespecificeerd (20:6).
- Zij zullen zijn aangezicht *zien* (22:4).

<u>Gedurende deze symbolische periode van een duizend jaar doen christenen twee dingen</u>:

[75] κρινω
[76] Psalm 2:9-10
[77] Galaten 6:14-16
[78] Mattheüs 19:28; Lukas 22:28-30; 1 Korinthe 6:2-3

- *De nog levende christenen op de aarde* verkondigen het evangelie en maken discipelen uit alle volken[79].
- *De gestorven christenen in de hemel* regeren samen met Christus. Zij delen in de heerlijkheid van Christus (20:4). Zij stralen de heerlijke kenmerken van Christus uit, zoals zijn heiligheid, gerechtigheid, trouw, liefde: zijn uitmuntende karakter.

(5) De periode van duizend jaar (20:4-6).

Het getal 1000 (10x10x10) in de Bijbel is *een symbolisch getal en drukt 'goddelijke volledigheid op de aarde' uit*.

Voorbeelden hiervan:

- God bewijst barmhartigheid tot in de 1000ste generatie van hen die Hem liefhebben[80].
- Als de HEERE voor hem strijdt en anderen uitlevert, kan één man 1000 vijanden achtervolgen en 1000 vijanden vluchten voor het dreigen van één[81].
- De HEERE zou 7x1000 gelovigen overlaten die hun knieën niet voor Baäl zouden buigen[82].
- De HEERE denkt aan zijn verbond en aan zijn belofte tot in de 1000ste generatie, dat wil zeggen voor eeuwig[83].
- 1000 jaren zijn in Gods ogen als één dag[84].
- Al vallen 1000 mensen links en rechts van je neer, het onheil zal jou niet raken[85].
- Satan is gebonden en gelovigen regeren met Christus 1000 jaar lang[86].

Deze periode van 1000 jaar is een periode die door God besloten is. Het getal '10' is het symbool voor volledigheid op de aarde en het getal '3' is het getal voor God. Het getal '1000' (10x10x10) is symbolisch voor *een periode door God bepaald om zijn eeuwige plan van verlossing en van oordeel te openbaren en te ontvouwen*. Het is een lange periode, maar door God beperkt.

Deze periode van 1000 jaar *begint* met de binding van de satan bij de eerste komst van Jezus[87]. *Tijdens* deze symbolische 1000 jaar blijft de satan gebonden, zodat de gelovigen het evangelie onder alle volken *op de aarde* kunnen verspreiden. Tijdens deze 1000 jaar regeren de gestorven gelovigen samen met Christus *in de hemel*[88].

Deze periode van 1000 jaar *eindigt* met Armageddon bij de wederkomst van Christus!

Bij zijn wederkomst gebeurt het volgende:

---

[79] Mattheüs 24:14; Mattheüs 28:19; Filippenzen 1:22,27-30; zie Openbaring 11:3,7
[80] Exodus 20:6; Deuteronomium 5:10
[81] Deuteronomium 32:30; Jozua 23:10; Jesaja 30:17
[82] 1 Koningen 19:18
[83] 1 Kronieken 16:15; Psalm 105:8
[84] Psalm 90:4; 2 Petrus 3:8
[85] Psalm 91:7
[86] Openbaring 20:1-7
[87] Mattheüs 12:28-30; Lukas 10:17-20; Johannes 12:31-32; Kolossenzen 2:15; 1:13; Hebreeën 2:14-15; 1 Johannes 3:8; Openbaring 12:5-11
[88] Lukas 16:22-31

- de grote verdrukking komt tot een einde met de laatste oorlog, waar de satan en al zijn bondgenoten onherroepelijk verslagen zullen worden. Zij zullen voor eeuwig van de aarde verwijderd worden (20:7-10).
- de opstanding van alle doden
- het laatste oordeel van alle mensen in de lucht
- de vernieuwing van alle dingen: de nieuwe hemel en de nieuwe aarde (20:11-15).

Conclusie. *De periode van 1000 jaar symboliseert de messiaanse of de nieuwtestamentische periode, waarin het Koninkrijk van Christus uitgebreid wordt*[89]*. Het is de periode vanaf de eerste komst van Christus tot zijn wederkomst*[90].

(6) De overige ongelovige doden 'leefden' niet totdat de duizend jaar tot een einde gekomen is (20:5)

Het voegwoord 'totdat'[91] verwijst naar 'het einde van een bijzondere periode'. De betekenis is niet dat ongelovige, goddeloze en onrechtvaardige mensen pas lichamelijk 'uit de dood zullen opstaan' aan het einde van de duizendjarige periode.

De betekenis is dat zij tot het einde van die symbolische periode van 1000 jaar niet overgeplaatst zullen worden naar de hemel, maar naar de hel[92]. Bij de opstanding van de lichamen van alle doden en het laatste oordeel worden zij met ziel en lichaam in de poel van vuur geworpen (20:11-15)[93].

(7) De eerste opstanding en de tweede dood (20:5-6).

- De uitdrukkingen 'de eerste opstanding' en 'de tweede dood' zijn figuurlijke uitdrukkingen die *een oxymoron*[94] genoemd worden. Een oxymoron is een combinatie van woorden die ogenschijnlijk een tegenstelling (paradox) vormen. Voorbeelden van oxymorons zijn: 'wedergeboren'[95], 'een levend offer'[96], 'de wet van de vrijheid'[97], 'levende stenen'[98], 'de eerste opstanding' en 'de tweede dood' (20:5-6).
- Openbaring 20:5-6 is *een paradox van gevolg*. De paradox is *dat de dood van gelovigen leidt tot het leven. Hun lichamelijke dood op de aarde leidt tot de opstanding van hun geest/ziel in de hemel*. Dat wordt 'de eerste opstanding' genoemd. De paradox is ook dat *de opstanding van ongelovigen leidt tot de dood. Hun lichamelijke opstanding op de aarde leidt tot de eeuwige dood van hun geest en lichaam in de hel*. Dat wordt 'de tweede dood' genoemd. Alle wedergeboren gelovigen hebben deel aan de eerste opstanding. Alle ongelovigen (verloren mensen) hebben deel aan de tweede dood.
- Openbaring 20:5-6 is ook *een paradox van volgorde*. De paradox is dat terwijl alle mensen deel hebben aan de eerste dood, alleen gelovigen deel zullen hebben aan de eerste opstanding. De paradox is ook dat terwijl alle mensen deel hebben aan de tweede opstanding, alleen ongelovigen deel zullen hebben aan de tweede dood. De

[89] *Het Koninkrijk van God bestaat uit de strijdende Kerk op de aarde en tegelijk uit de triomferende Kerk in de hemel.* 2 Korinthe 5:1,8;
1 Thessalonicenzen 4:13-14; Hebreeën 11:10,16; Hebreeën 12:22-24; Hebreeën 13:14

[90] Het boek van Openbaring leert NIET een toekomstig letterlijk duizendjarig vrederijk aan het einde van de grote verdrukking
(Engels: a pre-tribulation of mid-tribulation of post-tribulation millenium).
Het leert eerder een ingewijd, gerealiseerd of tegenwoordig millennium waarin wij nu al leven (Engels: inaugurated, realised, present millennium)!

[91] Grieks: achri, betekent "tot de tijd dat"

[92] Lukas 16:23-24

[93] Mattheüs 25:46; 10:28

[94] Grieks: oxus = scherp, moros = dwaas

[95] Johannes 3:3

[96] Romeinen 12:1

[97] Jakobus 1:25

[98] 1 Petrus 2:5

eerste dood en de tweede opstanding vinden maar eenmaal in de geschiedenis plaats, *maar de eerste opstanding en tweede dood duren tot in alle eeuwigheid respectievelijk voor gelovigen en ongelovigen*.

- Het verschil tussen Johannes 5:24-29 en Openbaring 20:4-6 is dat de geestelijke opstanding in het Evangelie van Johannes een verwijzing is naar de geestelijke wedergeboorte van christenen op de aarde, terwijl de geestelijke opstanding in het boek van Openbaring een verwijzing is naar de geestelijke overplaatsing van christenen naar de tegenwoordigheid van Christus in de hemel.

(8) Priesters van God en van Christus (20:6)

Bij zijn eerste komst heeft Jezus Christus de oudtestamentische wet, de ceremoniële wet, over het priesterschap van de Levieten[99] vervuld, opgeheven en afgeschaft[100]. Vanaf die tijd is elke gelovige een priester op de aarde (1:6)[101] en na zijn lichamelijke dood een priester in de hemel (zie 22:4). De taak van een priester is aanbidding en dienstbetoon aan de Levende God.

C. Openbaring 20:7-10. De loslating van de satan en de laatste oorlog.

(1) De grote verdrukking.

De lange periode van 'de messiaanse of nieuwtestamentische periode'[102] wordt gevolgd door een korte periode (20:3) van 'de grote verdrukking'[103]. Openbaring 20:7 is het begin van deze korte nieuwtestamentische periode. Hier wordt uitgebeeld dat Satan voor een korte tijd losgelaten wordt. In Mattheüs 24:21-25 zegt Jezus, "Want dan zal er een grote verdrukking zijn, zoals er niet geweest is vanaf het begin van de wereld, tot nu toe, en zoals er ook nooit meer zijn zal. En als die dagen niet ingekort werden, zou er geen vlees (mens) behouden worden; maar ter wille van de uitverkorenen zullen die dagen ingekort worden. … Er zullen valse christussen en valse profeten opstaan en zij zullen grote tekenen en wonderen doen, zodat zij – als het mogelijk zou zijn – ook de uitverkorenen zouden misleiden[104]."

De grote verdrukking wordt in elk van de zeven parallelle onderdelen van het boek Openbaring genoemd of beschreven:

- In het 1ste onderdeel (3:10)
- In het 2de onderdeel (6:11b)
- In het 3de onderdeel (11:7-10)
- In het 4de onderdeel (13:8-10,14b-18; 14:5-13)
- In het 5de onderdeel (16:12-16)
- In het 6de onderdeel (17:10c-18; 19:17-21)

---

[99] Hebreeën 7:11-28
[100] Mattheüs 5:17; Kolossenzen 2:14; Efeze 2:15
[101] 1 Petrus 2:5,9-10
[102] De symbolische 1000 jaar
[103] Matteüs 24:21-22; zie de symbolische 3½ dag in Openbaring 11:9
[104] Gelukkig is het niet mogelijk om de uitverkorenen te misleiden!

- In het 7de onderdeel (20:7-10)

(2) De loslating van de satan.

Nadat de satan losgelaten wordt, gaat hij uit om de volken van de aarde te verzamelen voor de laatste oorlog. Zij omringen de legerplaats van de heiligen, de geliefde stad. Maar vuur daalt neer uit de hemel en verslindt hen. Zij worden in de poel van vuur en zwavel geworpen en worden dag en nacht voor eeuwig gepijnigd.

20:7 En wanneer die duizend jaar tot een einde gekomen zijn, zal de satan uit zijn gevangenis worden losgelaten.[105]

Ondanks de rampen die de mensen overkomen, keren de meesten van hen niet terug naar God. Zij nemen het evangelie niet aan[106] en weigeren zich te bekeren (zie 9:20-21; 16:8-11). Als gevolg 'geeft God hen over aan' de satan en zijn boze machten[107]. Vanwege de goddeloosheid en onrechtvaardigheid van de niet-christelijke volken en van de niet-wedergeboren naamchristenen of cultuurchristenen maakt God de satan los[108]. Zo krijgen de satan en zijn bondgenoten gelegenheid om hun haat tegen God en Gods volk openlijk te botvieren in de laatste oorlog van de menselijke geschiedenis.

We kunnen niet begrijpen waarom God de satan uit zijn gevangenis loslaat, maar wij weten dat God alle dingen werkt overeenkomstig de raad van zijn wil. "De HEERE heeft alles gemaakt omwille van Zichzelf, ja zelfs de goddeloze voor de dag van het onheil"[109]. "Hij doet alle dingen meewerken ten goede voor hen die God liefhebben, voor hen namelijk die overeenkomstig zijn voornemen geroepen zijn"[110]!

(3) De laatste oorlog.

20:8 En hij zal uitgaan om de volken te misleiden die zich in de vier hoeken van de aarde bevinden, Gog en Magog, om hen te verzamelen voor de oorlog. En hun aantal is als het zand van de zee.[111]

20:9 En zij kwamen op over de breedte van de aarde, en omsingelden de legerplaats van de heiligen en de stad die geliefd is. Maar er daalde vuur van God neer uit de hemel en *dat* verslond hen.[112]

---

[105] Και οταν τελεσθη (>τελεω) (aanvoegende wijs, aoristus passief, 3de enkelvoud) τα χιλια ετη, λυθησεται (>λυω)(toekomende tijd, passief, 3de enkelvoud) ο Ζατανας εκ της φυλακης αυτου.

[106] zie 2 Tessalonicenzen 1:8-10

[107] zie Romeinen 1:24,26,28

[108] zie 1 Korintiërs 5:5

[109] Spreuken 16:4; Efeziërs 1:11; zie Jesaja 45:7; Romeinen 9:17,22

[110] Romeinen 8:28

[111] και εξελευσεται (>εξελευομαι)(toekomende tijd dep. 3de enkelvoud) πλανησαι (aoristus infinitief) τα εθνη τα εν ταις τεσσαρσιν γωνιαις της γης. τον Γωγ και Μαγωγ, συναγαγειν (>συναγω)(aoristus infinitief) αυτους εις τον πολεμον, ων ο αριθμος αυτων ως η αμμος (η αμμος) της θαλασσης.

[112] και ανεβησαν (>αναβαινω)(aoristus actief, 3de meervoud)(opkomen) επι το πλατος (το πλατος)(breedte) της γης και εκυκλευσαν (>κυκλευω)(aoristus actief, 3de meervoud)(omsingelen) την παρεμβολην (legerplaats) των αγιων και την πολιν την ηγαπημενην (deelwoord, voltooid tegenwoordige tijd, passief, accusatief, vrouwelijk, enkelvoud).

Ook de laatste drie onderdelen van het boek Openbaring lopen parallel en verwijzen naar de laatste oorlog kort vóór of bij de wederkomst van Christus[113].

Satan en zijn bondgenoten: de laatste antichrist (het beest) en de valse profeet, zullen de vijandige volken verzamelen voor de laatste oorlog tegen Christus en zijn volgelingen. Net als in Ezechiël 38 en 39 worden deze volken symbolisch 'Gog en Magog' genoemd. De soldaten van de satan komen uit alle volken, zijn ontelbaar in aantal en omsingelen Gods volk. Zij vallen christenen in elk land van alle kanten aan[114].

Gods volk, waar zij ook al op de aarde wonen, wordt 'de legerplaats van de heiligen' en 'de geliefde stad' genoemd. Zij symboliseert Gods nieuwtestamentische volk dat nog steeds als bijwoners en vreemdelingen[115] door de woestijn van deze wereld trekt, net zoals Israël destijds. De gelovigen worden 'de geliefde stad' genoemd, wat betekent dat zij burgers van het hemelse Jeruzalem zijn[116]! 'De legerplaats' of 'de geliefde stad'[117] staan symbool voor de strijdende Kerk op de aarde, vooral in de eindtijd.

In Openbaring 11:7-10 voeren de vijanden van God oorlog tegen de twee getuigen. De oorlog wordt niet beschreven, maar de uitkomst wordt wel opgetekend! Zij overwinnen en doden de twee getuigen. Zij vernietigen *de strijdende Kerk als een georganiseerd Instituut dat het evangelie overal in de wereld verkondigt.* Zij doden echter niet alle individuele christenen en kunnen dat ook niet. Er zullen nog steeds gelovigen zijn bij de wederkomst van Christus[118]!

Bij zijn eerste komst naar de wereld heeft Christus de macht van de satan aan banden gelegd, maar hem nog niet van het aardse toneel verwijderd[119].

Bij zijn wederkomst zal Christus[120] de satan en zijn bondgenoten (de symbolische Gog en Magog) *met één mokerslag knock-out slaan*[121]!

Er zal bij zijn (weder)komst geen langdurige oorlog zijn. Alleen:

- één grote aardbeving (6:12; 11:13; 16:18)[122]
- één zwiep van zijn sikkel (14:16) [123]
- één storm van grote hagelstenen (16:21) [124]

και κατεβη (> καταβαινω)(aoristus actief, 3de enkelvoud) πυρ εκ του ουρανου και κατεφαγεν (>κατεσθιω)(aoristus actief, 3de enkelvoud) αυτους.

[113] De parallelle verwijzingen zijn: 16:14,16; 19:19; en 20:8; zie 11:7; 13:7)

[114] Er wordt niet op gezinspeeld dat de volken die Gods volk omringen de volken van China of Rusland zijn.

[115] zie Hebreeën 11:13; 1 Petrus 2:11

[116] Galaten 4:26

[117] *De legerplaats* gedurende de woestijnreis van Israël en de latere stad Jeruzalem kunnen niet letterlijk bedoeld zijn, omdat zij nooit tegelijk hebben bestaan!

[118] Mattheüs 24:40-41; 1 Thessalonicenzen 4:14-17; 2 Thessalonicenzen 1:10

[119] Mattheüs 12:28-30; Johannes 12:31-32; Kolossenzen 1:13

[120] de soevereine HEER in Ezechiël 38:17; zie Markus 1:1-3

[121] zie Ezechiël 38:22

[122] zie Ezechiël 38:19-20

[123] zie zwaard in Ezechiël 38:21

[124] zie Ezechiël 38:22

- één ontploffing van vuur vanuit de hemel (20:9)[125]
- één ademtocht uit zijn mond (zie NBG) [126].

De Bijbel leert duidelijk dat alle goddeloze en onrechtvaardige mensen bij de wederkomst van Christus te gronde gericht zullen worden (19:17-21)[127]. Dan zal Psalm 2:9 in vervulling gaan. Het 'hoeden' van Christus met een ijzeren scepter is hier een beslissend verpletteren van alle tegenstand bij zijn wederkomst! "Hij zal hen in stukken slaan als aardewerk".

20:10 En de duivel, die hen misleidde, werd in de poel van vuur en zwavel geworpen, waar ook het beest en de valse profeet (uit het vorige visioen) **reeds zijn. En zij zullen dag en nacht gepijnigd worden in alle eeuwigheid.[128]**

Dit betekent niet dat de satan veel later dan het beest en de valse profeet in de hel geworpen zal worden (19:20). Hoofdstuk 19 en hoofdstuk 20 zijn twee parallelle voorstellingen. Aan het eind van deze laatste oorlog zullen zij alle drie in de hel geworpen worden.

D. Openbaring 20:9. De wederkomst van Christus.

Bij de wederkomst van Christus vinden vier belangrijke gebeurtenissen plaats:

- de laatste oorlog (20:7-10)
- de opstanding van alle doden uit hun graven (20:13-14)
- het laatste oordeel over iedereen en alles (20:11a,12,15)
- de vernieuwing van de aarde en het universum (20:11b)

De wederkomst van Christus vindt *plotseling en geheel onverwachts* plaats[129]. *Het zal zichtbaar (1:7)[130] en hoorbaar[131] zijn voor allen in de hele wereld*. Bij zijn wederkomst triomfeert Hij in de laatste oorlog[132] en vindt de opstanding uit de doden, het laatste oordeel en de vernieuwing van alle dingen plaats.

E. Openbaring 20:11-15. De opstanding, de laatste oordeelsdag en de vernieuwing.

De opstanding, de laatste oordeelsdag en de vernieuwing van de schepping komen pas aan het einde van de symbolische 1000 jaar. Hier wordt beeldend beschreven dat alle mensen die ooit op de aarde geleefd hebben, door de dood en het dodenrijk teruggegeven worden en

[125] zie Ezechiël 38:22
[126] 2 Thessalonicenzen 2:8
[127] Mattheüs 13:39-43; 24:39; 25:31-33,41,46; 2 Thessalonicenzen 1:8-10; 2:8; 2 Petrus 3:7,9-10
[128] και ο διαβολος ο πλανων (>πλαναω) αυτους εβληθη (aoristus passief 3de enkelvoud) εις την λιμνην του πυρος και θειου
(το θειον)(zwavel), οπου (waar) και το θηριον και ο ψευδοπροφητης, και βασανισθησονται (>βασανιζω)(pijnigen, martelen)
ημερας και νυκτος εις τους αιωνας των αιωνων.
[129] zie Mattheüs 24:27-31
[130] zie Mattheüs 24:27,30
[131] Matteüs 24:31; Johannes 5:28; 1 Thessalonicenzen 4:16
[132] 2 Thessalonicenzen 2:8

voor de grote witte troon in de lucht komen te staan om geoordeeld te worden (20:11-15)[133]. De boeken worden geopend en iedereen wordt geoordeeld overeenkomstig wat er in die boeken geschreven staat. Alleen zij van wie de namen in het boek van het leven staan, blijken behouden te zijn. Al de anderen worden in de poel van vuur geworpen. Ook de tegenwoordige aarde en de sterrenhemel worden geoordeeld en vluchten weg voor het aangezicht van Hem die op de troon zit.

De samenvatting hier is net als in hoofdstuk 14 niet chronologisch, maar grotendeels in omgekeerde volgorde. In werkelijkheid komt eerst de opstanding (vers 13-14), dan het laatste oordeel (vers 11a,12,15) en ten slotte de transformatie van de schepping (vers 11b).

(1) De grote witte troon.

20:11 En ik zag een grote witte troon, en Hem die daarop zat. Voor zijn aangezicht vluchtten de aarde en de hemel weg, zodat er geen plaats *meer* voor hen te vinden was.[134]

Johannes ziet een grote troon, niet op de aarde, maar *in de hemel of in de lucht*[135], dat wil zeggen op de plaats waar God verblijft, regeert en oordeelt! De Een die op de troon zit is Jezus Christus zelf, omdat Hij het zichtbare Beeld van de onzichtbare God is[136] en omdat God heel het oordeel aan Hem gegeven heeft[137].

(2) De transformatie in de schepping[138].

De wederkomst van Christus duidt het einde aan van de wereldgeschiedenis en het begin van het eeuwige leven in de nieuwe hemel en op de nieuwe aarde.[139] Nu zijn de hemel en

---

[133] Mattheüs 25:31-46

[134] Και ειδον θρονον μεγαν λευκον και τον καθημενον επ αυτον, ου απο του προσωπου εφυγεν (>φευγω)(aoristus, actief, 3de enkelvoud)
η γη και ο ουρανος, και τοπος ουχ ευρεθη(>ευρισκω)(aoristus passief, 3de enkelvoud) αυτοις.

[135] In de Bijbel heeft het woord 'hemel' vier betekenissen afhankelijk van de context:

- Letterlijk is de hemel de lucht (de atmosfeer) rondom de aarde (16:21)(Genesis 1:6-8; Mattheüs 11:23; Lukas 10:18).
- Letterlijk is de hemel het universum, de sterrenhemel (6:13; 8:10; 20:11)(Genesis 1:1; Mattheüs 24:29,35; Handelingen 2:19-20).
- Figuurlijk is de hemel de verblijfplaats van God (11:13; 16:11)(Mattheüs 3:16-17; 5:16; 6:9; 14:19; 16:1; Handelingen 11:5,10; Romeinen 1:18).
- Figuurlijk is de hemel God zelf (Mattheüs 21:25; 13:31; Lukas 15:18,21).

[136] Kolossenzen 1:15

[137] Johannes 5:22; zie Mattheüs 25:31-33; Handelingen 17:31; 2 Korinthe 5:10

[138] Meer over de transformatie of vernieuwing van de schepping. De oudtestamentische profeten hebben gesproken over een nieuwe hemel en een
nieuwe aarde (Jesaja 65:17). De nieuwtestamentische schrijvers zeggen het volgende: Op 'de dag van de Heere' die ook 'de laatste dag' genoemd
wordt, zal de zon verduisterd worden, en de maan zal zijn schijnsel niet geven; de sterren zullen van de hemel vallen en de krachten van de
hemelen zullen heftig bewogen worden (Mattheüs 24:29). De elementen zullen in het vuur smelten (desintegreren) en de aarde met al haar werken
zullen blootgelegd worden (2 Petrus 3:10-13; zie Mattheüs 10:26). De hemelen zullen verdwijnen als rook en de aarde zal verslijten als een kleed
(Jesaja 51:6; zie Psalm 102:25-27; Mattheüs 24:35). De schepping die onderhevig was aan de zinloosheid en de slavernij van het verderf zal
daarvan bevrijd worden en komen tot de vrijheid van de kinderen van God (Romeinen 8:20-21).

[139] De wederkomst van Christus luidt NIET een duizendjarig vrederijk in op de tegenwoordige oude aarde.

de aarde nog van elkaar gescheiden, maar bij de wederkomst zal de nieuwe hemel op de nieuwe aarde neerdalen, een eenheid worden.

Johannes ziet in zijn visioen hoe de oude aarde en sterrenhemel wegvluchten (zie 6:12-14; 11:13; 16:18-21; 20:11; 21:1) voor het aangezicht van Hem die op de troon zit. Voor dit oude is er geen plaats meer. Dit betekent dat het doel waarvoor zij geschapen waren, bereikt is. Zij hebben plaatsgemaakt voor Jezus Christus en alles wat Hij nieuw gemaakt heeft:

- Er zullen nieuwe hemelen en een nieuwe aarde zijn waarop alleen gerechtigheid woont[140]
- De vernederde lichamen van gelovigen zullen veranderd zijn, gelijkvormig geworden aan het verheerlijkte lichaam van Christus[141]
- De Gemeente, het hemelse Jeruzalem zal als het nieuwe Jeruzalem op de nieuwe aarde neergedaald zijn. God zal met de Gemeente zijn tent opslaan op de nieuwe aarde. Hij zal onder de gelovigen op de nieuwe aarde wonen. Dan is Openbaring 21:3 een werkelijkheid geworden.

(3) Het laatste oordeel[142].

20:12 En ik zag de doden, klein en groot, voor God staan. En de boeken werden geopend en *nog* een ander boek werd geopend, *namelijk het boek* des levens. En de doden werden geoordeeld overeenkomstig wat in de boeken geschreven stond, naar hun werken.[143]

Nog vóór de transformatie van de schepping zullen alle mensen die ooit geleefd hebben bij de wederkomst van Christus uit de dood opstaan[144] en voor de grote witte troon geoordeeld worden.

---

[140] 3 Petrus 3:13

[141] Filippenzen 3:21

[142] Meer over het laatste oordeel. Alle mensen zijn in feite al geoordeeld voordat zij sterven, omdat zij vóór hun dood al kunnen weten of zij naar de hemel of de hel gaan. Elk mens zal geoordeeld worden in overeenstemming met zijn werken, hetzij goed, hetzij slecht. Ongelovigen zullen geoordeeld en gestraft worden in overeenstemming met de kennis die zij hebben. Gelovigen zullen niet veroordeeld worden, maar zullen geoordeeld worden in overeenstemming met hoe zij geleefd hebben en wat zij aan Gods bediening bijgedragen hebben. Op de laatste oordeelsdag zal God zijn oordeel openlijk uitspreken. Iedereen zal weten dat Gods oordelen absoluut rechtvaardig en zelfs heel barmhartig zijn (16:5-7). Er zullen ontelbaar veel namen in het boek van het leven staan (7:9), zoveel als het stof van de aarde, als de sterren in de hemel of als het zand aan de oever van de zee!

[143] και ειδον τους νεκρους, τους μεγαλους και τους μικρους, εστωτας (>ιστημι)(deelwoord, voltooid tegenwoordige tijd, actief, accusatief mannelijk meervoud) ενωιον του θρονου, και βιβλια ηνοιχθησαν (>ανοιγω)(aoristus passief 3de meervoud). και αλλο βιβλιον ηνοιχθη (aoristus passief 3de enkelvoud), ο εστιν της ζωης. και εκριθησαν (>κρινω)(aoristus passief, 3de meervoud) οι νεκροι εκ των γεγραμμενων εν τοις βιβλιοις κατα τα εργα αυτων.

[144] Mattheüs 22:31-32; Johannes 5:28-29; Johannes 6:39-40; 11:24; Handelingen 24:15; Hebreeën 6:2. Er is geen aanwijzing dat Openbaring 20:4-6 spreekt over *een eerste lichamelijke opstanding van alleen gelovigen* en Openbaring 20:11-15 over *een tweede lichamelijke opstanding van alleen ongelovigen* 1000 jaar ná de opstanding van de lichamen van gelovigen.

Johannes ziet in zijn visioen alle doden, klein en groot (20:12). Deze 'dag van de Heere' zal plotseling en geheel onverwachts voor iedereen komen[145]. De gelovigen zullen hun eeuwige beloning ontvangen[146], maar de ongelovigen hun eeuwige straf[147].

'De boeken die geopend worden' symboliseren dat God weet wat een mens gedacht, gesproken of gedaan heeft[148]. Bij de wederkomst van Christus zal elk mens beloond of gestraft worden in overeenstemming met zijn werken[149].

'Het boek van het leven' symboliseert een index van de namen van *alle uitverkoren gelovigen in de geschiedenis*. Zij zijn uitverkoren *vóór de schepping* van de aarde[150] en worden effectief geroepen, wedergeboren, gerechtvaardigd en geheiligd *in de tijd*. Het feit dat zij zich bekeren en geloven is een bewijs dat zij uitverkoren zijn[151]. Bij de wederkomst van Christus worden zij uiteindelijk verheerlijkt[152]. De mensen van wie de namen in het boek van het leven opgetekend zijn zullen nooit het beest aanbidden (13:8; zie 17:8), want het is onmogelijk om de uitverkorenen te misleiden[153]!

Geen oprecht gelovige zal ooit verloren gaan[154]! Zij hebben de zekerheid dat hun namen opgetekend staan in het boek van het leven[155] en dat hun namen nooit uit het boek van het leven uitgewist zullen worden (3:5)! Zij zullen bij de wederkomst van Christus door de engelen uit elke plaats op de aarde verzameld worden[156]. Zij zullen niet in de poel van vuur en zwavel geworpen worden (20:15)[157], maar zeker het nieuwe Jeruzalem op de nieuwe aarde binnengaan (21:27)[158]. Dit is een grote bemoediging voor christenen!

[145] 1 Thessalonicenzen 5:1-2
[146] Mattheüs 25:34-40; 1 Korinthe 3:11-15
[147] Mattheüs 25:41-46; 1 Thessalonicenzen 5:9
[148] Hebreeën 4:13
[149] Mattheüs 16:27; Lukas 12:47-48; Romeinen 2:5-11; 1 Korinthe 3:10-15; zie Prediker 12:14
[150] Efeze 1:4; 2 Thessalonicenzen 2:13-14; 2 Timotheüs 1:9-10
[151] Johannes 1:12-13; 17:2; Romeinen 8:33; 9:11-12; 2 Thessalonicenzen 2:13-14; 2 Timotheüs 1:9-10
[152] Romeinen 8:29-30; Filippenzen 3:21; 1 Johannes 3:1-3
[153] Mattheüs 24:24
[154] Johannes 17:12
[155] Lukas 10:20
[156] Mattheüs 24:31
[157] zie Johannes 5:24; 10:28; 17:12; 18:9
[158] zie Mattheüs 25:34

(4) De opstanding[159].

20:13 En de zee gaf de doden die in haar waren. *Ook* de dood en het rijk van de dood gaven de doden die in hen waren, en zij werden geoordeeld, ieder overeenkomstig zijn werken.[160]

20:14 En de dood en het rijk van de dood werden in de poel van vuur geworpen. Dit is de tweede dood.[161]

20:15 En als iemand niet bleek ingeschreven te zijn in het boek des levens, werd hij in de poel van vuur geworpen.[162]

Nog vóór de transformatie van de schepping en vóór het laatste oordeel zullen alle mensen die ooit geleefd hebben bij de wederkomst van Christus *tegelijk uit de dood opstaan*[163]. Bij het laatste oordeel zal de dood en het dodenrijk ook in de poel van vuur geworpen worden (20:14).

Het boek Openbaring is een boek dat bemoedigt en waarschuwt.

Openbaring 20:15 is een grote bemoediging voor mensen van wie de namen in het boek van het leven opgetekend staan! Tegelijk is het boek van Openbaring een waarschuwing voor de onherroepelijke dag van het laatste oordeel en ook een oproep aan iedereen die luistert naar wat er in het boek geschreven staat, om zich te bekeren en te geloven.

Jezus zegt,

> "Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u:
>
> Wie mijn Woord *hoort*

---

[159] Meer over de dood en de opstanding. 'De dood' betekent *de scheiding van lichaam en ziel* (geest). 'Het dodenrijk' (Hades) vertegenwoordigt deze
toestand van scheiding en ook de plaats waar de dode lichamen liggen (het graf)*, op de aarde of in de zee*. Vóór de wederkomst van Christus hebben
de dood en het dodenrijk grote macht vanwege oorlogen, hongersnoden, ziekten en gewelddadige rampen (6:8). Maar Christus heeft de sleutel van
het dodenrijk en van de dood zelf (1:18). De dood zal de laatste vijand zijn die in de wereldgeschiedenis vernietigd zal worden (1 Korinthe 15:26).
De zielen van hen die als gelovigen in Christus gestorven zijn zullen bij de wederkomst met Christus uit de hemel komen (1 Thessalonicenzen
4:14) en bij de opstanding met hun opgestane lichamen verenigd worden. De lichamen van de nog levende christenen zullen in een oogwenk
veranderd worden en ook gelijkvormig worden aan het verheerlijkte lichaam van de opgestane Christus (1 Korinthe 15:42-44,50-53; Filippenzen
3:21). En al deze gelovigen met hun vernieuwde zielen/geesten en vernieuwde lichamen zullen samen in de wolken weggerukt en opgenomen
worden naar een ontmoeting met de Heere in de lucht (1 Thessalonicenzen 4:17), om Hem te verwelkomen en te bewonderen (2 Thessalonicenzen
1:10). Dit is een grote bemoediging voor christenen!

[160] και εδωκεν η θαλασσα τους νεκρους τους εν αυτη, και ο θανατος και ο αδης εδωκαν τους νεκρους τους εν αυτοις, και εκριθησαν
(>κρινω)(aoristus passief 3de meervoud) εκαστος κατα τα εργα αυτων.

[161] και ο θανατοςκαι ο αδης εβληθησαν (>βαλλω) εις την λιμνην του πυρος. ουτος ο θανατος ο δευτερος εστιν, η λιμνη της πυρος

[162] και ει τις ουχ ευρεθη (>ευρισκω)(aoristus passief, 3de enkelvoud)
εν τη βιβλω της ζωης γεγραμμενος εβληθη (>βαλλω)
εις την λιμνην του πυρος.

[163] Johannes 5:28-29; Handelingen 24:15

en Hem *gelooft* die Mij gezonden heeft,

die *heeft* eeuwig leven

en *komt niet* in de verdoemenis,

maar *is* uit de dood *overgegaan* in het leven."

Johannes 5:24 laat dus zien dat je zeker kunt weten of je naam in het boek van het leven opgetekend staat.